

Vergeet me niet

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Val Emmich

Vergeet me niet

Vertaald door
Elise Kuip

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 3649 2

© 2016 Val Emmich

Published by arrangement with Folio Literary Management,
LLC and Marianne Schönbach Literary Agency

© 2017 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,
Amsterdam en Elise Kuip

Oorspronkelijke titel *The Reminders*

Oorspronkelijke uitgever Little, Brown and Company,
Hachette Book Group

Omslagontwerp Janine Jansen

Omslagillustratie © Natalia Ganelin/Arcangel Images

Foto auteur © Andrew Holtz

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor Jill, mijn ware

Het vergt kracht om iets te onthouden, een ander soort
kracht om iets te vergeten, en alleen een held kan allebei.

James Baldwin

In ruil voor wat gemoedsrust kun je alles van me krijgen.

John Lennon

Langst herinnerd in de geschiedenis

(# jaar herinnerd)

- Jezus (1980)
- Jeanne d'Arc (582)
- John F. Kennedy (50)
- John Lennon (33)

* Namen beginnen allemaal met de letter J!

Come Together

Papa is me vergeten.

Ik zit met mijn gitaar op de harde traptreden op hem te wachten en er loopt een mier langs mijn gymp. Het is maar een minibeestje, maar ik zou liever een minibeestje zijn dat niemand opvalt, dan een echt meisje dat iedereen wel ziet, maar niet belangrijk genoeg vindt om te onthouden.

Juf Caroline wacht met me mee. De man in de auto zit klaar om haar naar huis te brengen, maar ze kan pas weg als ik weg ben. ‘Ik zal je vader nog eens bellen.’

Ze hoeft maar één keer op haar telefoon te tikken, want ze heeft papa al een keer gebeld en een bericht ingesproken. Na een stille minuut laat ze haar telefoon zakken en zet ze een extra lief stemmetje op. ‘Maak je maar geen zorgen, Joan. Het duurt vast niet lang meer.’

Ze doet superaardig, waardoor ik me alleen maar meer schaam. Het enige goede aan dit hele gedoe is dat dit mijn laatste Jonge Artiesten-les was, dus zodra mijn vader me heeft opgehaald, hoef ik juf Caroline nooit meer te zien.

‘Hoe laat is het?’ vraag ik.

‘Bijna vijf uur,’ antwoordt juf Caroline.

De les duurde tot halfvijf. Meestal zitten papa en ik om tien

over halfvijf weer in de auto. ‘Sorry.’

‘Het geeft niet, Joan. Dit ben ik morgen weer vergeten.’

Maar ik niet. Dat is het probleem. Ik vergeet niets.

Dit gaat niet alleen over het feit dat papa er vandaag niet is om me op te halen. Het gaat over het feit dat papa en ik in 2011 een rode kardinaal zagen en ik vroeg of hij zich de rode kardinaal herinnerde die we twee jaar daarvoor hadden gezien, op woensdag 29 april 2009. Hij denkt even na en zegt dan van wel, maar aan de manier waarop hij het zegt, hoor ik dat hij zich die andere rode kardinaal niet meer kan herinneren, en daardoor voelt de afstand tussen ons groter dan ik zou willen.

En het gaat over het feit dat mama zegt ‘Daar kun je donder op zeggen’ en ik snel alle keren dat ze dat de afgelopen zes maanden heeft gezegd (zevenentwintig keer) bij elkaar optel. Dan vraag ik mama om te raden hoe vaak ze het heeft gezegd en geef haar de hint dat het aantal minder is dan vijftig en meer dan tien, maar in plaats van mee te doen met mijn spelletje zegt ze: ‘Joan, wat wil je van me?’, en ze loopt weg.

En dit gaat over het feit dat mensen verhalen vertellen over dingen die we met zijn allen hebben meegemaakt en dan een gek gezicht trekken als ik hun vertel dat een bepaald deel van het verhaal niet klopt. Dan moet papa me uitleggen dat herinneringen voor de meeste mensen net als sprookjes zijn, wat betekent dat ze simpeler en grappiger en gelukkiger en spannender zijn dan het echte leven. Ik begrijp niet hoe mensen kunnen doen alsof iets op een andere manier is gegaan dan het echt is gegaan, maar papa zegt dat ze niet eens beseffen dat ze het verzinnen.

Juf Caroline loopt naar de man in de auto om iets tegen hem te zeggen. Ze praten even zachtjes met elkaar en dan zet de man zijn motor uit, wat goed is voor het milieu, en zet zijn stoel helemaal naar achteren, zoals opa doet als het tijd is voor een dutje.

Juf Caroline komt de traptreden weer op en zegt: ‘Wat teken je daar?’

Ik sla mijn dagboek dicht. ‘Niets.’ Mijn toekomstige man mag mijn tekeningen best aan iedereen laten zien als ik dood ben, net als Yoko met die van John heeft gedaan, maar op dit moment zijn ze privé.

John Lennon is mijn vaders favoriete artiest en ook die van mij. Papa wilde me eerst Lennon noemen, maar daar sprak mama haar veto over uit. Volgens mama kunnen echtgenotes dat. Toen heeft papa Lennon in het midden gezet, dus nu heet ik Joan Lennon Sully. Het midden is een goede plek voor belangrijke namen. In het midden van John Lennons naam stond Winston, naar Winston Churchill, een man die iedereen zich herinnert.

Mensen hebben allerlei redenen om zich iets niet meer te kunnen herinneren. Ze geven de schuld aan hun lege batterij, ze zeggen dat hun oren het niet goed hebben gehoord of gewoon dat ze te druk zijn, of te oud, of te moe. Maar eigenlijk herinneren ze het zich niet meer omdat hun doos te klein is.

Toen ik vijf werd, kocht mijn moeder een doos voor mijn kunstwerken. Ze had er genoeg van dat alle tekeningen en projecten door het huis slingerden. Ze zei dat ik de belangrijkste kunstwerken moest uitkiezen, want de doos was te klein om alles in te kunnen bewaren. Zo werkt het ook met de hersenen van mensen. Die zijn precies groot genoeg voor de belangrijkste herinneringen en de rest wordt weggegooid. Als ik het ding ben dat wordt weggegooid, is het moeilijk om niet zo sip te worden als Lennon op *The White Album* als hij zingt dat hij eenzaam is en dood wil. Zeker omdat ik nooit iemand zou weggooiden, want mijn hersenen zitten nooit vol. Ik vind het gewoon oneerlijk.

Ik zou willen dat ik voor altijd belangrijk bleef en voor altijd zou worden onthouden, net als John Lennon en Winston Churchill, maar ik weet dat dat niet kan. Een paar jaar geleden heb ik ontdekt dat ik in geen enkele doos veilig ben, zelfs niet in die van mijn oma.

Zaterdag 13 februari 2010: oma's nieuwe huis.

'Oma, ik ben het, Joan.'

Ze lijkt in de war. 'Ik ben Joan.'

'Dat weet ik, oma. Maar ik ben ook Joan. Ik ben naar u vernoemd.'

Papa trekt me bij haar weg. 'Ze is gewoon moe, lieverd.'

'Ze weet niet meer wie ik ben.'

'Jawel. Natuurlijk wel. Ze is gewoon...'

'Oma, ik ben het.'

Ze probeert het. Echt. Maar ik ben er niet.

Oma Joan moest me uit haar doos gooien om ruimte te maken voor de teksten van haar lievelingsliedjes. Die herinnerde ze zich tot haar dood (zaterdag 8 oktober 2011).

Ik heb geprobeerd om mensen me te laten onthouden door briefjes achter te laten en hints te geven. Ik heb zelfs naar het journaal gekeken toen er werd gezegd dat bosbessen je hersenen sterker maken. Ik heb mama een grote doos laten halen en heb mijn familieleden ze allemaal laten opeten, maar dat is tijdverspilling geweest. Als oma Joan me kan vergeten, dan kan iedereen me vergeten. Zelfs papa.

'Hoe laat is het nu?' vraag ik terwijl ik op mijn gitaar tokkel.

'Vijf over vijf.'

Er komt een auto hard onze kant op rijden, maar hij stopt niet. Ik speel een mineurakkoord omdat ik niet in de stemming ben voor blije geluiden.

Juf Caroline kijkt naar de wolken aan de zonnige hemel en zegt: 'Het heeft echt al heel lang niet meer geregend.'

'Eigenlijk heeft het op 20 januari nog geregend, en dat is minder dan drie weken geleden.'

'Is dat zo?'

'Ja.'

Ze lijkt onder de indruk. 'Heb je altijd al zo'n fantastisch geheugen gehad?'

‘Nee,’ zeg ik. ‘Dat heb ik pas sinds ik in Home Depot op mijn hoofd viel.’

Juf Caroline moet lachen, maar dat is waar. Mijn vriend Wyatt weet alles over stripboeken en het internet en volgens hem heb ik mijn superieure autobiografische geheugen gekregen door in Home Depot op mijn hoofd te vallen en zou ik het weer verliezen als ik er nog een keer op mijn hoofd zou vallen. Daarom ben ik al jaren niet meer in die winkel geweest.

Ik was pas twee toen het gebeurde (ik ben nu tien). Papa had me voor in het winkelwagentje gezet en toen hij even niet keek had ik voorovergeleund en was ik gevallen. Mijn hoofd was tegen het beton geknald en papa had geschreeuwd, niet zoals hij schreeuwt tegen andere automobilisten, maar zoals hij schreeuwt als hij geen ovenwant gebruikt en zijn hand de bovenkant van het broodrooster raakt. Hij had me opgetild en was de winkel uit gerend.

Maar dat vertel ik niet aan juf Caroline, want die is druk met naar haar klembord turen. Haar vinger glijdt over de pagina tot ze bij ‘waarschuwen bij noodgevallen’ is.

‘Wie is Jack Sully?’ vraagt ze.

‘Mijn opa.’

Ze duwt haar lippen naar buiten, alsof iemand haar dwingt een lelijke man te zoenen.

‘Anders loop ik wel naar huis,’ zeg ik. ‘Ik woon hier vlakbij.’

‘Dat kan ik je niet laten doen, Joan.’

Ze belt opa en spreekt een berichtje in. Ze heeft mama ook al gebeld. ‘Is dit weleens eerder gebeurd? Kun je wel vaker niemand bereiken?’ vraagt juf Caroline.

‘Nee,’ zeg ik, en dat is waar. Soms kunnen mensen niet geloven dat ik zo snel door mijn herinneringen kan bladeren, maar het is anders dan zoeken naar de enige pen die het nog doet in mama’s rommella. Het lijkt meer op het licht aandoen, en het knopje zit altijd precies onder mijn vinger.

‘Dit is het plan,’ zegt juf Caroline. ‘Om tien voor halfzes bellen we iedereen nog één keer. Als we dan nog steeds niemand te pakken krijgen, gaan we kijken of we hulp voor je kunnen vinden.’

‘Wat voor hulp?’

‘Misschien kan iemand een keer bij jullie langskomen.’

‘Wie? Uw vriend?’

‘Nee,’ zegt juf Caroline. ‘Maar laten we niet op de zaak vooruitlopen.’

Ik vraag me af over wie ze het heeft en waarom ze niet wil zeggen wie het is en dan denk ik aan de woorden ‘noodgevallen’, ‘hulp’ en ‘zaak’, en snap ik wie juf Caroline wil bellen. Ik kijk strak naar de weg, want ik ben bang dat als ik naar juf Caroline kijk, er misschien een traan ontsnapt.

Waarschijnlijk zou ik het op een rennen kunnen zetten, want ik ken de weg in Jersey City best goed, en misschien zou ik zelfs mijn huis kunnen vinden, maar ik heb geen sleutels. Ik zoek naar het miertje, maar ze is weg. Ik hoop dat ze weer bij haar familie is.

Ik hoor een gerommel dat klinkt als zacht onweer en ik kijk omhoog, maar de zon schijnt nog steeds. Het gerommel wordt harder en komt steeds dichterbij en komt uit een motor. De motor zit in een grote witte bus die op de weg verschijnt. De bus toetert en stopt voor onze neus. Op de zijkant staat SULLY & ZONEN en ik verwacht dat opa eruit zal stappen, maar het is papa. Hij zegt dat er een ongeluk was gebeurd op de tolweg en dat zijn telefoon leeg was. ‘Het spijt me vreselijk,’ zegt papa. ‘Ontzettend bedankt dat u bij haar bent gebleven.’

‘Geen enkel probleem,’ zegt juf Caroline, maar het is wél een probleem. Wat deed papa trouwens op de tolweg? Hij hoorde thuis in zijn studio aan het werk te zijn.

Papa helpt me op de passagiersstoel en klikt mijn riem vast. Achter in het busje zijn geen stoelen, dus daarom mag ik voorin zitten. Dat doet me denken aan die keer dat ik vier zomers gele-

den voor in papa's oude busje zat en toekeek hoe hij al zijn drumspullen erin tilde. Ik had gevraagd of ik mee mocht naar Boston en hij had geantwoord: 'Misschien als je wat ouder bent.' Nu ben ik ouder, maar hij heeft zijn busje vorig jaar verkocht en eigenlijk treedt hij niet meer op.

'Waarom rijd je in opa's bus?'

'Ik heb hem vandaag een handje geholpen.' Het klinkt net alsof hij twijfelt over de juiste woorden. Liedjesschrijvers zoals papa en ik kiezen onze woorden erg zorgvuldig.

Achter in het busje ligt een heleboel gereedschap, waardoor ik aan Home Depot moet denken, waardoor ik moet denken aan de enige manier waarop ik mijn gave of aandoening of hoe je het ook wilt noemen weer kan verliezen. Als ik andere mensen niet beter kan laten worden in onthouden, misschien moet ik mezelf er dan slechter in laten worden.

'Ik wil nog niet naar huis,' zeg ik.

'Oké,' zegt papa en hij probeert vrolijk te doen. 'Waar wil je heen?'

Misschien is het eindelijk tijd om terug te gaan naar Home Depot. Daar zou ik naar een hoog punt kunnen klimmen en naar beneden kunnen duiken om met mijn hoofd tegen het beton te slaan. Dat zou heel veel pijn doen, maar niet lang. Daarna zou ik eindelijk weten wat mensen bedoelen als ze zeggen 'Dat weet ik niet meer', en ik zou altijd een smoes hebben waarom ik niet heb gedaan wat ik had beloofd, zoals mijn dochter op tijd ophalen na haar Jonge Artiesten-les.

Maar eigenlijk heb ik helemaal geen zin om naar Home Depot te gaan. Ik wil me gewoon beter voelen. Misschien zou ik me wel goed voelen als hij maar iets kleins was vergeten, zoals wanneer mensen me niet feliciteren met mijn halve verjaardag of vergeten om zonnebrandcrème op mijn oren te smeren of niet meer weten dat mijn minst favoriete uitdrukking 'vergeet het maar' is. Maar als ik hetgeen ben dat mensen vergeten, doet dat superveel pijn.

We staan voor een rood stoplicht en papa probeert mijn aandacht te trekken door met zijn hand voor mijn gezicht te wuiven. In plaats van hem aan te kijken, pak ik de krant die op de vloer van het busje ligt en doe alsof ik lees.

‘Die heb ik voor je bewaard,’ zegt papa.

De krant is omgevouwen zodat er een bepaalde pagina te lezen is. ‘Hoe heet ik, papa?’

‘Waar heb je het over?’

‘Mijn naam. Hoe heet ik?’

Hij geeft heel langzaam antwoord. ‘Je heet Joan.’

‘Ja, dat zeg je vandaag. Maar wie weet wat je morgen zegt.’

Papa ademt uit alsof hij heel moe is. ‘Joan, het spijt me dat ik te laat was. Ik weet niet wat je nog meer van me wilt horen.’

Ik kijk naar mijn schoot en ontdek iets in de krant die papa voor me heeft bewaard. De pagina is verdeeld in een heleboel kleine hokjes en in een ervan staat met grote letters: WEDSTRIJD VOOR DE VOLGENDE GROTE SONGWRITER.

Ik lees de informatie in het hokje en krijg een splinternieuw idee.

‘Vertel me waar ik heen moet, Joan. Ik heb een antwoord nodig.’

Op het laatst vergat oma een heleboel, waaronder mij, maar niet muziek. Net zoals papa soms vergeet om amandelmelk te kopen in de supermarkt, zelfs als het op zijn lijstje staat, maar hij altijd elke noot van de gitaarsolo in ‘Beat It’ van Michael Jackson zal kunnen meeneuriën, zelfs als hij het nummer al jaren niet meer heeft gehoord. Het beste aan muziek is dat mensen het blijven draaien. Papa kan iemand als Michael Jackson een tijdje vergeten, maar als hij dan weer een van zijn nummers hoort, herinnert hij zich opeens weer hoe goed hij hem vindt. Dat is omdat liedjes werken als aandenkens.

‘Ik kan niet eeuwig rondjes blijven rijden, Joan.’

‘Ga maar naar huis, papa.’